

PRITARTA
Vilniaus rajono savivaldybės mero
2025 m. birželio 5 d.
potvarkiu Nr. M22-250(2.1 E)

PATVIRTINTA
Vilniaus r. Mickūnų vaikų lopšelio-darželio
direktoriaus 2025 m. birželio 11 d.
įsakymu Nr. V-39

VILNIAUS R. MICKŪNŲ VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. MŪSŲ POŽIŪRIS Į VAIKĄ IR JO UGDYMĄ(SI)

Vilniaus r. Mickūnų vaikų lopšelis-darželis (toliau – Įstaiga) – modernus, atviras pokyčiams, visuomenei, Europos kultūrai. Tai inovatyvi, kurianti tvarią, vyraujančių tradicijų ir įgyvendinamų ugdymo inovacijų aplinką, aukštos kompetencijos ir kultūros įstaiga, sudaranti sąlygas formuoti kūrybingai, atsakingai, atvirai, pasirengusiai atečiai ir prasmingam gyvenimui asmenybei. Mūsų tikslas yra ne būti geresniam už kitą, bet būti geresniam už ankstesnį save. Lopšelyje-darželyje ugdomi ikimokyklinio amžiaus vaikai nuo 1,5 iki 5(6) metų. Vaikų ugdymo(si) sunkumus padeda spręsti logopedas, mokytojo padėjėjas.

Įstaigoje daug dėmesio skiriama vaikų sveikos gyvensenos įgūdžių formavimui, fizinės sveikatos, emocinių, pažinimo ir socialinių kompetencijų ugdymui.

Prioritetinės veiklos kryptys:

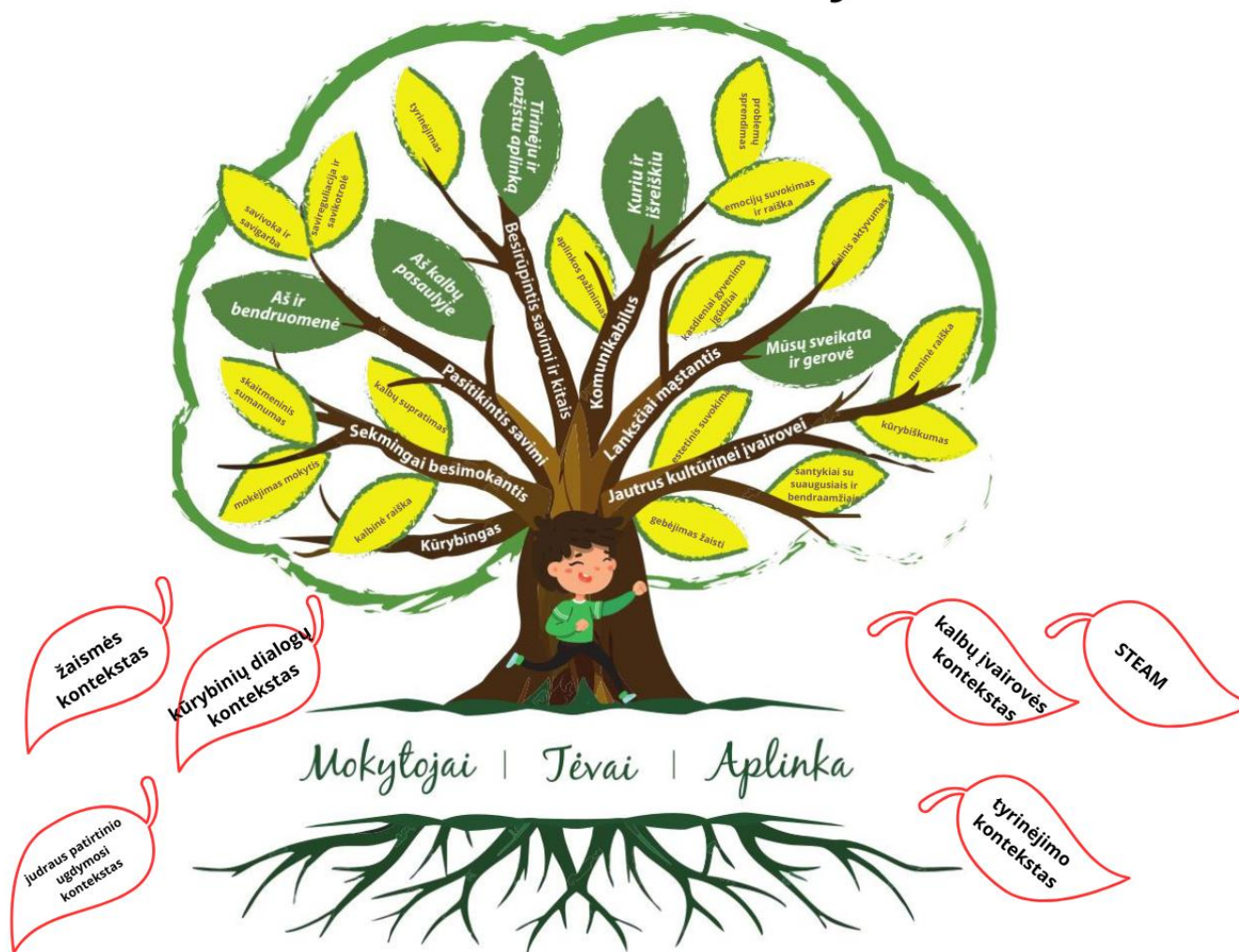
- patirtinio ugdymo koncepciją atliepantis STEAM sričių (gamtamokslinis, technologinis, inžinerinis, meninis ir matematinis) ankstyvasis ugdymas, kuris yra integruojamas per kasdieninę rutiną, žaidimus, patirtinę veiklą, pačių ir socialinių partnerių organizuojamus projektus;
- darželis be sienų – naudojamės edukacinėmis galimybėmis ir ugdytinių tėvų pasiūlytomis galimybėmis išplėtoti ugdymo turinį netradicinėse aplinkose už įstaigos ribų.

Įstaiga išsiskiria pozityvia atmosfera, ugdymo naujovių taikymu, turtinga gamtine, edukacine ir inovatyvia aplinka, ugdomųjų priemonių gausiomis vaikų grupių patalpomis, darnia, bendraujančia ir bendradarbiaujančia bendruomene, motyvuota ir profesionalia komanda, kuri stengiasi, kad kiekvienas vaikas jaustųsi laukiamas, jam būtų suteikiamas individualus dėmesys, palaikymas ir pagalba, užtikrinant visapusišką ugdymąsi ir gerovę, taikant veiksmingus vaikų kompetencijų ir atskirų pasiekimų grupių ugdymo būdus, šiuolaikines ugdymo strategijas.

Įstaiga unikali tuo, kad ugdymas vyksta tik lenkų kalba, integruojama lietuvių kalba į kasdienės vaikų veiklas. Čia vyrauja vaiko raidos ir ugdymo teorijų įvairovė bei holistinė praktika, kai neatsiejama priežiūros ir ugdymo vienovė. Įstaigos ikimokyklinio ugdymo programa grindžiama konstruktyvizmo, sociokultūrine ir socialine kognityvine raidos teorijomis. Konstruktyvizmo raidos teorija atskleidžia mūsų požiūrį į vaiką ir jo ugdymąsi – vaikas yra pats aktyviai besimokantis, pats konstruojantis savo žinojimą. Sociokultūrinė teorija pabrėžia socialinių sąveikų svarbą. Vaikas, aktyviai sąveikaujantis su aplinkiniais, ir per sąveikas plėtojantis savo psichikos galias, kuriantis savo asmenybę. Socialinė kognityvinė teorija artima tuo, kad vaikas žinojimą apie pasaulį kuria pasidalytose sąveikose, pasaulį suvokia sinkretiškai, kaip vientisą ir neskaidomą.

Universalus dizainas mokymuisi (1 pav.) tai lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, visiems vaikams sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis. Ugdymo aplinka žadina vaikų emocijas, pagauna dėmesį, panardina į prasmingą vyksmą. Galėdami

rinkti alternatyvius tyrinėjimo, pažinimo ir dalyvavimo būdus, vaikai veikia savo tempu, pagal savo galias ir mokosi vieni iš kitų. Galimybė pasirinkti veiklas ir priemones, siekiant numatyto rezultato, skatina turėti savo ketinimą, idėjų, sumanymų, jų kryptingai ieškoti ir pamažu suprasti savo žaidimo ar mokymosi būdus. Vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, jaučiasi lygiaverčiais dalyviais, visi kartu mokosi vieni kitus pažinti ir veikti žmonių įvairovėje. Įstaigoje pripažįstame prigimtinius kiekvieno vaiko ugdymosi skirtumus, užtikriname visavertę įtrauktį kokybiškai įgyvendindami esmines ugdymo(si) proceso modeliavimo kryptis. Taikydami universalaus dizaino mokymuisi prieigą vadovaujamės esminėmis nuostatomis: vaikų įvairovė yra natūralus reiškinys, ji yra nuspėjama, mokymosi barjerai yra ugdymo aplinkoje. Ugdymo(si) procesą praturtiname priemonių, ugdymo būdų, kitomis laikinomis paramos priemonėmis, sudarant prieinamą ugdymo aplinką, kurią kuria mokytojai, specialistai, įstaigos vadovai.

1 pav. Universalus dizainas mokymuisi

1.2. UGDYMĄ(SI) GRINDŽIANČIOS VERTYBĖS

Mūsų vertybės kalba apie tai, kas esame ir kuo siekiame būti; nesvarbu, ar esame vaikas, mokytojas, darbuotojas, šeima. Vertybės padeda mums mokytis kartu ir keliauti per gyvenimą. Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

- vaiko orumas,
- individualumo pagarba,
- tautinių ir kultūrinių vertybių puoselėjimas,
- bendruomeniškumas,
- demokratija ir pilietiškumas.

1.3. VAIKAI IR JŲ POREIKIAI

Įstaigoje ugdomi skirtingos asmeninės patirties, socialinės padėties, kultūros, tautybės, įvairių unikalių poreikių vaikai nuo 1,5 iki 5(6) metų.

Pagrindinis vaikų nuo gimimo iki 1,5 metų poreikis – saugumas. Todėl ypatingai svarbu šiuo laikotarpiu kuo dažniau vaikus glausti, raminti, nešioti – taip kuriamas saugus pasaulis. 1,5–3 metų mažyliai pradeda aktyviai tyrinėti pasaulį. Šiuo amžiaus tarpsniu vaikui gyvybiškai svarbu pačiam atrasti, pasiekti, nuspręsti. Nuo 4 iki 5(6) metų labiausiai vystosi vaikų iniciatyvumas, todėl vaikai nori išbandyti naujausių dalykų, pažinti, eksperimentuoti, kurti. Lopšelyje-darželyje tenkinami ir turtinami kiekvienam vaikui aktualūs poreikiai:

- žaidimo poreikis – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė;

- saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdamant vaikus siekiama ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;

- draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

- komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniais ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus;

- pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį;

- kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalias savo kūrybines galias per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams;

- unikalūs kiekvieno vaiko poreikiai, tarp jų ir specialieji ugdymosi poreikiai.

1.4. TĖVŲ (GLOBĖJŲ) IR VIETOS BENDRUOMENĖS POREIKIAI

Tėvai (globėjai) svarbiausi vaikų ugdytojai. Jie yra atsakingi už vaiko gerovę, sveikatą ir kokybišką ugdymą, dalyvauja vaiko ugdymo ikimokyklinėse grupėse procese kaip partneriai. Lopšelio-darželio paskirtis – bendradarbiaujant su šeima ugdyti vaiką, atsižvelgiant į tėvų (globėjų) lūkesčius ir vaikų poreikius. Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima grindžiamas abipusiu supratimu ir atsakomybe, geranoriškumu, pagarba, konfidencialumu, pagalba ir dėmesiu.

Tėvai (globėjai) yra nuolatiniai pagalbininkai ugdymo(si) procese, ugdomosios aplinkos kūrime, palaiko tradicijų puoselėjimą, vaikų sveikatos stiprinimą, aktyviai dalyvauja renginiuose, projektuose. Su tėvais (globėjais) tariamasi dėl vaiko ugdymo(si) tikslų, švietimo pagalbos teikimo, vaikų saviraiškos poreikių tenkinimo, atsižvelgiama į jų lūkesčius. Šeimų lūkesčiai ikimokykliniam vaiko ugdymui nevienodi. Vieniems tėvams (globėjams) aktualu, kad vaikas būtų kokybiškai ugdomas, kad būtų plėtojami jo gabumai ir talentai, kiti tėvai iš Įstaigos labiau tikisi meilės vaikui ir geros vaiko savijautos, saugumo įstaigoje, dar kiti tikisi pagalbos įveikiant vaiko socialines ir pažinimo problemas. Apibendrinus tėvų (globėjų) lūkesčius, ugdymo(si) procese svarbiausia:

- veikimas situacijose, kupinose žaismingumo, nuotykių, atradimų;
- asmeninė kiekvieno vaiko ūgtis;
- teigiamas mikroklimatas;
- kompetentingi pedagogai;
- bendradarbiavimas;

- ugdymosi aplinkos praplėstos už darželio ribų;
- vaiko saugumas ir gera savijauta.

Bendravimui su tėvais naudojamas elektroninis dienynas, gyvi susitikimai, individualūs pokalbiai, tėvų komitetų susirinkimai, bendravimas telefonu, atvirų durų organizavimas įstaigoje.

1.5. REGIONO YPATUMAI IR MOKYKLOS SAVITUMAS

Lopšelis-darželis yra įsikūręs Vilniaus rajone, Mickūnų miestelyje, kuris nuo Vilniaus centro yra nutolęs apie 13 km. Miestelyje dažniausiai įsikuria jaunos šeimos, kurios ieško saugios ir draugiškos aplinkos auginti savo vaikus gamtos apsuptyje. Mickūnai išsidėstę prie Vilnios upės ir jos intako Muknos, šalia yra tvenkinys. Į šiaurės rytus nuo miestelio driekiasi Vilnios hidrografinis draustinis. Aplink miestelį plyti Lavoriškių–Nemenčinės miškai, kurie suteikia galimybių poilsiui gamtoje.

Bendradarbiaujame su Vilniaus kolegija ir Balstogės universitetu, kurio studentai atlieka pedagoginę praktiką, esame partneriai įgyvendindami tarptautinius Erasmus+ projektus. Su Vilniaus rajono ikimokyklinėmis įstaigomis įgyvendiname bendrus projektus, renginius, mokytojai dalijasi patirtimi organizuojami metodinius pasitarimus. Darželis 2024 metais įgijo „eTwinning mokyklos“ titulą, dėka realizuotų eTwinning tarptautinių projektų, įtraukiant visą įstaigos bendruomenę. Mokyklos bendruomenė ugdymo veiklose naudoja įvairius edukacinius robotus bei kitas interaktyvias priemones. Realizuojant įstaigos tikslus ir suplanuotas užduotis, sėkmingai bendradarbiaujama su visais socialiniais partneriais, realizuojant bendrus renginius bei projektus, įtraukiant kuo daugiau suinteresuotų šalių. Mūsų įstaigos vaikai priešmokyklinį ugdymą tęsia Mickūnų gimnazijoje, taip užtikriname ugdymo(si) proceso tęstinumą.

Mūsų ugdymo(si) programa praturtinta įvairiomis pedagoginėmis strategijomis, siekiant pritaikyti ugdymą kiekvieno vaiko poreikiams ir interesams: **M. Montessori pedagoginė sistema** skatinamas vaikų savarankiškumas, praktiniai įgūdžiai ir savarankiškas mokymasis per specialiai parengtą aplinką ir priemones; **„Geros pradžios“ metodika** pabrėžiama ankstyvojo ugdymo svarba, kuriama saugi ir palanki aplinka, kur vaikai gali mokytis per žaidimą ir patirtinę veiklą; **Visuminiu kūrybiniu ugdymo metodu** skatinamas kūrybiškumas ir meninė saviraiška, integruojamos įvairios meninės veiklos į kasdienį ugdymą; **Reggio Emilia ugdymo sistema** akcentuojamas vaiko iniciatyvumas ir tyrinėjimas, naudojant projektinius metodus ir įvairias išraiškos priemones; įtraukiamos šiuolaikinės technologijos ir inovatyvūs mokymo metodai, siekiant praturtinti ugdymo(si) procesą ir skatinti vaikų kūrybingumą bei smalsumą; **STEAM** (gamtamokslinio, technologinio, inžinerinio, meninio ir matematinio) ankstyvojo patirtinio ugdymo koncepcija, kuri integruojama per kasdieninę rutiną, žaidimus, patirtinę veiklą, pačių ir socialinių partnerių organizuojamus projektus.

Mūsų įstaigą lankantys vaikai rūpinasi savo lysvėmis, kur augina pagrindines daržoves, prieskonines žoles. Kiekvienais metais praturtiname turimą sodą, vis skirtingu vaismedžiu, vaikai jau ragauja sode užaugintus abrikosus, obuolius ir uogas. Įstaigos viduje turime gyvūnų kampelį, kur auginame ir prižiūrimė triušiuką, papūgą bei gyvalazdes. Nuo 2025 metų ankstyvojo ugdymo grupės vaikai prižiūri ir afrikinių sraigčių porelę, taip ugdydami vaikų atsakomybės jausmą.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa parengta vadovaujantis svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomąsias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę:

1. ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį;

2. vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;

3. žaismės principas. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;

4. sociokultūrinio kryptingumo principas. Ugdydamas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;

5. integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;

6. įtraukties principas. Atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę kiekvienam vaikui sudaromos sąlygos ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę;

7. kontekstualumo principas. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;

8. vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;

9. lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

10. reflekyvaus ugdymo(si) principas. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmis atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);

11. šeimos ir mokyklos partnerystės principas. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III SKYRIUS

TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

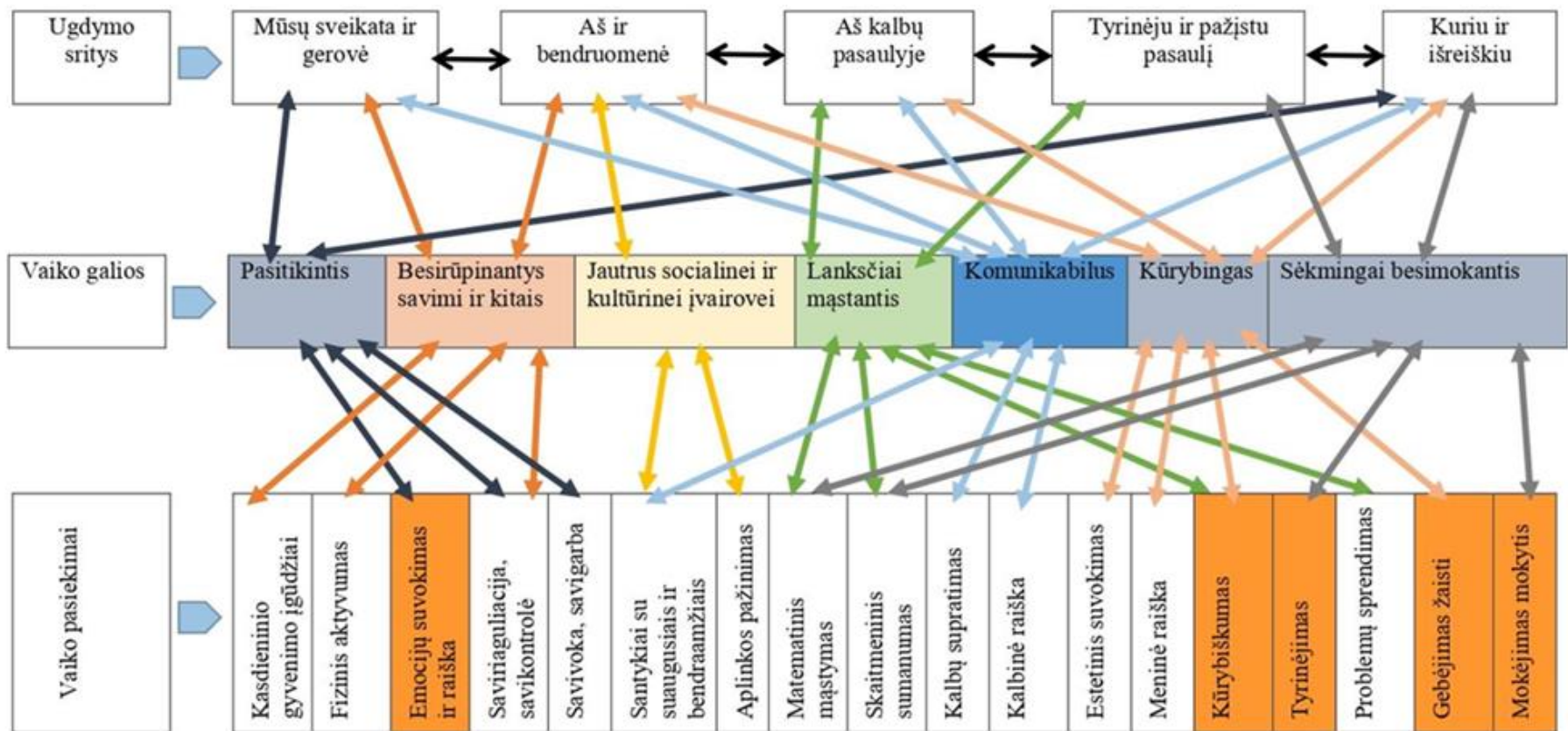
Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytiis pradmenis;

Uždaviniai:

- atpažinti kiekvieno vaiko ugdymo poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių raidos ypatumų, prigimtinių gebėjimų visumos ir sociokultūrinės aplinkos;
- vaiką ir jo vertybių ugdymą orientuotame, integraliame ugdymo procese tikslingai taikyti vaiko ir mokytojo sąveika grindžiamus mokymo(si) metodus, priemones;
- organizuoti ugdymą derinant kryptingą mokytojo ir spontanišką vaiko veiklą, taikant patirtinio mokymo(si) metodus (projektus, tyrinėjimus, eksperimentavimą, pažintines išvykas, diskusijas ir kt.), pripažįstant žaidimą ir kasdienį vaiko gyvenimą grupėje kaip neatsiejamą ugdymo dalį;
- kurti 1,5–3 m. ir 4–5(6) m. amžiaus vaikų ugdymui pritaikytus ir ugdymąsi skatinančius lanksčius edukacinius kontekstus atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius šeimos ir bendruomenės susitarimus;
- siekiant užtikrinti kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę, sudaryti galimybę vaikams skirtingais būdais pademonstruoti pasiekimus bei daromą pažangą ir juos sistemingai fiksuoti, dokumentuoti, analizuoti, vertinti ir aptarti su tėvais (globėjais) ir kitais su vaiko ugdymu susijusiais asmenimis;
- kurti ir plėtoti pasitikėjimu ir pagarba, aktyvia partneryste grindžiamą tikslingą bendradarbiavimą su tėvais (globėjais), švietimo pagalbos specialistais ir kitais švietimo paslaugų tiekėjais;
- kryptingai ugdyti vaikų lenkų kalba, integruojant į ugdymo procesą lietuvių kalbos veiklas, tam kad vaikai žinotų savo kilmę, tradicijas, kalbas ir kultūras.

Vaikų pasiekimų plėtotė, vaikų ugdymo(si) turinys ir veiklos įgyvendinamos pasitelkiant penkias ikimokyklinio ugdymo(si) sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“.

Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymo(si) procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią vaiko galių ūgtį: kasdienio gyvenimo įgūdžiai; fizinis aktyvumas; emocijų suvokimas ir raiška; savireguliacija ir savikontrolė; savivoka ir savigarba; santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais; aplinkos pažinimas; matematinis mąstymas; skaitmeninis sumanumas; kalbų supratimas; kalbinė raiška; estetiškas suvokimas; meninė raiška; kūrybiškumas; tyrinėjimas; problemų sprendimas; gebėjimas žaisti; mokėjimas mokytis. Konceptualus ugdymo modelis sukuria (2 pav.) lanksčią, visapusišką ugdymo aplinką, kurioje kiekvienas vaikas gali augti ir tobulėti pagal savo individualius poreikius, galias ir gebėjimus. Ugdymo(si) centre yra vaikas ir jo plėtojamos galios. Kiekviena vaiko raidą skatinanti visuminio ugdymo(si) sritis yra pritaikyta stiprinti ir ugdyti tam tikras vaiko galias, kurios būtinos siekiant visapusiško asmenybės vystymosi, per konkrečius vaiko pasiekimus. Mokytojas siekdamas plėtoti vaiko galias kuria kontekstus, tiek grupėje, tiek lauke, tiek netradicinėje aplinkoje. Šis modelis skatina holistinį vaikų ugdymą, kuris apima ne tik akademinius gebėjimus, bet ir socialinius, emocinius, fizinius bei kūrybinius aspektus. Tai padeda kurti harmoningai besivystančią asmenybę.

2 pav. Konceptualaus modelio giluminės sąsajos

IV SKYRIUS

UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra grindžiamas visuminiu ugdymu – ugdymo(si) procesas siekia užtikrinti subalansuotą visų 18 pasiekimų sričių pasiekimų plėtotę, atskirų ugdymosi sričių dermę, ugdymo ir ugdymosi procesų balansą; universaliu dizainu mokymuisi – siekiama užtikrinti vaikų skirtybių pripažinimą ir priėmimą, sukuriant sąlygas kiekvienam visavertiškai įsitraukti į bendrą ugdymo(si) procesą; pagrindine vaikų veikla žaidimu ir kita patirtine veikla (pajauti, tyrinėti, kurti, dalintis). Šie elementai sudaro tvirtą pagrindą vaikų visapusiškam ugdymui(si), siekiant harmoningo emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos ir kūrybos galių vystymosi. Ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) turinys sudarytas remiantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis (2023), atskleidžiant plėtojamas vaiko galias per svarbiausias ugdymo(si) sritis ir jas apimančias pasiekimų sritis.

Atsižvelgiant į vaiko amžių, kiekvienoje ugdymo(si) srityje numatytos pasiekimų sritys, esminiai gebėjimai, vertybinės nuostatos ir pateiktos ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos). Ikimokyklinio ugdymo turinį dėliojame pagal tai, ko norime pasiekti per tam tikrą amžiaus laikotarpį. Lentelėje fiksuojame galutinį siekiamą rezultatą 3 metų ugdytiniais ir 5/6 metų ugdytiniais. Vaikų pasiekimai į grupes jungiami pagal tikslė numatytas vaiko galias, kurios plėtojamos per vaiko raidą skatinančias visuminio ugdymo(si) 5 sritis.

Didelis dėmesys skiriamas patirtiniam, ugdymui, kuris apima vaiko protą, racionalias žinias jo pojūčius bei jausmus, grįstas tyrinėjimais, eksperimentavimu, atradimais, kūryba ir bendradarbiavimu. Vaikas, kaip jaunas tyrėjas, atradėjas auginamas grupėje ir už jos ribų, skatinant intelektualią, kritinio mąstymo reikalaujančią veiklą ir kiekvieno vaiko asmeninę pažangą.

Ugdymo procese naudojamos informacinės technologijos žadina vaiko motyvaciją mokytis, patirti, atrasti, plečia mąstymo galimybes. Vaikai tyrinėja ir atranda įvairias technologijų panaudojimo galimybes, įgytą patirtį panaudoja kituose žaidimuose.

Ekskursijos ir išvykos praturtina vaikų patirtį, jie susipažįsta su artimiausia gamtine, socialine ir kultūrine aplinka, mokosi ne tik orientuotis naujoje aplinkoje, bet ir tiesiogiai konstruoja savo žinias, veikdami natūralioje aplinkoje. Ugdymo turinio įgyvendinimas organizuojamas taip, kad atitiktų pagrindinius ir prigimtinius vaiko poreikius, sudarytų galimybę atsiskleisti vaiko individualumui ir savitumui visose ugdymo(si) pasiekimų srityse kurių visuma užtikrintų ugdytinių mokyklinę brandą.

Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“

Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti kasdienius gyvenimo įgūdžius, fizinį aktyvumą, savivoką ir savigarbą, savireguliaciją ir savikontrolę. Ugdymosi veiklos skatina ugdytis emocijų suvokimo ir raiškos, tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo, mokėjimo mokytis gebėjimus.

Ugdymo srities turinio aspektai: Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	
Vertybinė nuostata	Vaikai domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam, supranta sveikos gyvensenos svarbą ir mokosi pasirūpinti savimi bei kitais. Jie rodo iniciatyvą laikytis higienos, saugumo ir sveikos mitybos principų, suvokia poilsio ir fizinio aktyvumo reikšmę. Ugdomi sąmoningą požiūrį į emocinę gerovę, geba atpažinti savo jausmus ir ieško būdų, kaip jaustis gerai. Supranta, kad sveikata ir gerovė priklauso nuo kasdinių įpročių, aplinkos ir santykių su kitais.
Esminiai gebėjimai	- Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą.

	- Savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara. - Prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Pradedama tinkamai naudotis stalo įrankiais. - Suaugusiojo padedami naudojami tualetu, prausiasi ir šluostosi veidą, apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus. - Padeda į vietą vieną kitą daiktą. - Pradedama laikytis susitarimų ir saugiai elgtis lauko aikštelėje.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Atlieka įvairius fizinius veiksmus: bėgioja, šokinėja, laipioja kopėtelėmis. - Juda koordinuotai, orientuojasi erdvėje, keisdami judėjimo kryptį ir greitį neprarasdami pusiausvyros. - Bando įvairius ėjimo būdus: ant kulnų, pristatomu žingsniu, kryžminių žingsnių. - Eksperimentuoja su judesiais, imituoja personažus, gyvūnus, kitus objektus. - Mokosi judėti ribotame plote, saugodami save ir kitus. - Dalyvauja judriuose ir komandiniuose žaidimuose, mokosi laikytis taisyklių, laimėti ir pralaimėti. - Tiksliai atlieka judesius ranka ir pirštais: pagauna didelį kamuolį, naudoja įrankius, statybines detales. - Taisyklingai laiko pieštuką ir žirkles, atlieka tikslus pjovimo, piešimo veiksmus. - Kuria įvairias konstrukcijas, lavindami smulkiąją motoriką ir vaizduotę.

Ugdymo srities turinio aspektai: Fizinis aktyvumas	
Vertybinių nuostatų	Vaikai noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus, supranta fizinio aktyvumo svarbą sveikatai ir gerovei. Jie rodo džiaugsmą ir entuziazmą dalyvaudami įvairiose judėjimo veiklose, lavina savo kūną per žaidimus, sportą ir aktyvų laisvalaikį. Supranta, kad reguliarus fizinis aktyvumas stiprina kūną, gerina nuotaiką ir padeda išlikti sveikam. Mokosi saugiai judėti įvairiose aplinkose, bendradarbiauti su kitais, laikytis taisyklių ir gerbti bendraamžius. Ugdo ištvermę, pusiausvyrą ir koordinaciją, atranda judėjimo džiaugsmą kaip natūralią sveiko gyvenimo būdo dalį.

Esminiai gebėjimai	- Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa. - Išlaiko pusiausvyrą judėdami, meta, gauda ir spiria kamuolį. - Spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika. - Derina judesius poroje, grupėje šokdami ar žaisdami.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Pastovi ant vienos kojos (3–4 sekundes). - Tikslingai skirtingu ritmu eina, apeina arba peržengia kliūtis. - Bėga keisdami kryptį, greitį, neprarasdami pusiausvyros - Laikydami lipa ir nulipa laiptais pakaitiniu žingsniu. - Meta ir gauda kamuolį abiem rankomis, spiria kamuolį stovėdamas - Derina akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Eina ratu, poroje, prasilenkdami, gyvatele, atbulomis. - Išvermingai bėga ilgesnius atstumus. - Bėga pristatomu ar pakaitiniu žingsniu, aukštai keldami kelius, bėga suoleliu, įkalnėn, nuokalnėn. - Šokinėja ant vienos kojos judėdami pirmyn, šoka į tolį, į aukštį. - Rankos ir pirštų judesius atlieka vikriau, greičiau, tiksliau, kruopščiau. - Tiksliau valdo pieštuką bei žirkles ką nors piešdami, kirpdami. - Su kamuoliu atlieka sporto žaidimų elementus, žaidžia komandomis, derindami veiksmus.

Ugdymo srities turinio aspektai: Sveika mityba	
Vertybinė nuostata	Vaikai domisi sveikatai palankiu maistu ir jo gaminimo būdais, ugdomi elementarius mitybos kultūros įgūdžius. Jie supranta sveikos mitybos svarbą gerai savijautai, mokosi atskirti sveikatai palankius ir ribotinus maisto produktus.
Esminiai gebėjimai	- Esant galimybei, renkasi sveikatai palankų maistą. - Valgo sąmoningai, gerai sukramtydami maistą, skanauja naujus skonius, išreiškia nuomonę apie maistą. - Laikosi pagrindinių elgesio prie stalo taisyklių, padėkoja už maistą.

1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai (<i>siekiamo 3 žingsnio pasiekimų</i>)	- Domisi įvairiais maisto produktais, mokosi atpažinti sveikatai palankius produktus. - Ragauja skirtingus patiekalus, mokosi mėgautis valgymo procesu. - Valgo kartu su kitais vaikais, mokosi tinkamo elgesio prie stalo. - Suaugusiųjų padedami, padeda serviruoti stalą ir susitvarkyti valgymo vietą. - Pradeda suprasti, kad sveika mityba prisideda prie geros savijautos.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai (<i>siekiamo 5/6 žingsnio pasiekimų</i>)	- Plauna vaisius, daržoves prieš valgymą. - Įvardija sveikatai palankius ir ribotinus maisto produktus. - Aiškinasi, kodėl svarbu valgyti įvairų ir subalansuotą maistą, sužino, iš kur jis atsiranda ant stalo. - Iš maisto produktų muliažų ar kortelių sudėlioja pavyzdinį meniu. - Žaidžia vaidmeninius žaidimus: plauna, pjausto, sveria, maišo, plaka, verda, ragauja maistą, pavadina, apibūdina skonius, kuria paprastus patiekalų receptus. - Susipažįsta su įvairiais skoniais, mokosi vertinti – skanu, neskanu, kas naudinga sveikatai. - Supranta vandens svarbą organizmui, stengiasi reguliariai gerti vandenį, fiksuoja išgerto vandens kiekį vizualiais ženklais. - Sužino, kodėl negalima valgyti neskaniai kvepiančio, kito žmogaus nebaigto ar gyvūno aplaižyto maisto. - Mokosi elgesio taisyklių prie stalo: nusiplauti rankas prieš valgi, valgyti neskubant, gerai sukramtyti maistą, išlaikyti ramų ir malonų bendravimą prie stalo, padėkoti už maistą. - Mokosi padengti kasdienį ir šventinį stalą, estetiškai pateikti maistą, naudotis stalo įrankiais. - Klausosi pasakojimų apie maisto tausoją, mokosi gerbti maistą užauginusių žmonių triūsą.
Ugdymosi kontekstai, pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai: Ugdymosi aplinka: Organizuojamos diskusijos, pasakojimai, interaktyvūs žaidimai. Vaikams sudaromos sąlygos tyrinėti. Sudaroma saugi, higieniška ir sveikatai palanki aplinka.	

Skatinama sveikos gyvensenos praktika per kasdienesius ritualus (rankų plovimas, savarankiškas valgymas, poilsio valandėlės).

Skatinama aktyvi veikla tiek vidaus, tiek lauko erdvėse.

Teikiamos galimybės dalyvauti įvairiose fizinio aktyvumo veiklose – nuo laisvo judėjimo iki struktūrizuotų žaidimų.

Pedagogo vaidmuo:

Skatina vaikus domėtis per praktines veiklas ir žaidimus.

Organizuoja įvairiapusiškas veiklas, atsižvelgdamas į vaikų amžių, gebėjimus ir individualius poreikius.

Kuria palankias sąlygas sveikos gyvensenos įpročiams formuotis.

Veikia kaip pavyzdys, padedantis vaikams suprasti sveikatos svarbą.

Skatina tyrinėti savo emocijas, šnekėti apie jausmus ir ieškoti būdų, kaip jaustis gerai.

Skatina vaikus bendradarbiauti, mokytis vieniems iš kitų ir laikytis susitarimų.

Skatina vaikus domėtis fizine veikla ir džiaugtis judėjimu.

Kuria palankias sąlygas vaikų fiziniam aktyvumui ir motorikos lavinimui.

Padedą vaikams suprasti fizinio aktyvumo svarbą sveikatai ir emocinei gerovei.

Strategijos:

Praktinės užduotys: Maisto gaminimo, higienos, tvarkos palaikymo veiklos.

Judrieji žaidimai ir pratimai: Fizinio aktyvumo veiklos tiek individualiai, tiek komandoje.

Eksperimentavimas ir tyrinėjimas: Judesių, pusiausvyros, lankstumo ugdymas per įvairias situacijas.

Kūrybinės veiklos: Judesiais perteikiant emocijas, istorijas ar pasakų veikėjus.

Stebėjimas ir refleksija: Aptariant, kas padeda jaustis gerai, kaip veikia mityba, poilsis ir santykiai.

Įtraukiantys fiziniai iššūkiai: Lavinamos fizinės savybės (pusiausvyra, ištvermė, koordinacija).

Refleksija ir savistaba: Aptariama, kaip jaučiasi po fizinės veiklos, kaip judėjimas veikia savijautą.

Pokalbiai ir diskusijos.

Žaidimai ir vaidmenų atlikimas.

Praktinės veiklos.

Metodai:

Demonstravimas ir modeliavimas.

Stebėjimas ir reflektavimas.

Interaktyvūs žaidimai ir diskusijos.

Individuali ir grupinė veikla.

Veiklos įvairiose aplinkose (lauke, salėje, gamtoje).

Būdai:

Sensorinis mokymasis – veiklos, skatinančios pojūčių naudojimą (pvz., lytėjimas, kvapai, garsai).

Žaidybinimas – ugdymo procesas organizuojamas per žaidimus.

Tiesioginė patirtis – ugdymas per realias, kasdienes situacijas.

Imitacija – vaikų mokymasis stebint suaugusiuosius ar bendraamžius.

Kūrybinis raiška – saviraiška per meną, judesį, muziką.

Socialinis mokymasis – grupinės veiklos, bendradarbiavimas, dalijimasis patirtimi.

Problemų sprendimas – vaikams suteikiamos galimybės patiems atrasti sprendimus įvairiose situacijose.

Eksperimentavimas – bandymai, tyrimai ir atradimai skatinant mokymosi džiaugsmą.

Ugdymo(si) sritis pvz „Aš ir bendruomenė“

Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti vaikų savivoką ir savigarbą, emocijų suvokimą ir raišką, savireguliaciją ir kontrolę, santykius su suaugusiaisiais ir vaikais, socialinį ir kultūrinį supratingumą. Ugdymosi veiklos skatina plėtoti tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo ir mokėjimo mokytis gebėjimus.

Ugdymo srities turinio aspektai: Kas aš?	
Vertybinių nuostatų	Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.
Esminiai gebėjimai	- Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. - Moka valdyti dėmesį, emocijas ir elgesį. - Empatiškai reaguoja į kitų jausmus. - Bendradarbiauja ir sprendžia konfliktus taikiai.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 3 žingsnio pasiekimų)	- Atpažįsta ir įvardija pagrindines emocijas (džiaugsmą, liūdesį, pyktį, baimę). - Išreiškia savo jausmus žodžiais, mimika ar gestais. - Stebi kitų emocijas ir bando į jas reaguoti. - Palaipsniui mokosi laukti savo eilės, dalintis žaislais, bendrauti su kitais vaikais. - Rodo norą būti savarankiškas, stengiasi atlikti kasdienės užduotis pats. - Pradeda suprasti, kas jam patinka ar nepatinka, ir tai išsako suaugusiems.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)	- Vis aiškiau suvokia savo norus, jausmus, savybes, gebėjimus, šeimą, bendruomenę, tėvynę. - Ima suvokti save kaip galintį daryti įtaką kitiems (pralinksminėti, padėti ir pan.) ir atsakingai pasirinkti (ką veikti, kaip elgtis, aktyviai dalyvauti priimančiam su jo gyvenimu ir veikla susijusius sprendimus). - Juokiasi iš savo klaidų ar mažų nelaimių, jei jos nesukėlė rimtų pasekmių. - Save apibūdina, nusakydamas fizinės ir elgesio savybes, priklausymą šeimai, grupei, gali pasakyti savo tautybę. - Save ir savo gebėjimus vertina teigiamai. - Stebi ir atpažįsta kitų palankumo ir nepalankumo jam ženklus (pasakytus žodžius, kvietimą žaisti kartu ir kt.). - Mokosi konstruktyviai spręsti konfliktus ir bendrauti pagarbiai.

Ugdymo srities turinio aspektai: Savo emocijų ir elgesio valdymas	
Vertybinių nuostatų	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais.

Esminiai gebėjimai	- Pasitiki mokytojais, juos gerbia, jaučiasi saugiai tiek kasdienėje, tiek neįprastoje aplinkoje. - Mokosi iš suaugusiųjų, drąsiai dalijasi savo mintimis. - Aiškinasi, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. - Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, draugauja bent su vienu vaiku. - Supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Drąsiai išbando ką nors nauja, ramiai stebi nepažįstamus žmones, kai šalia yra suaugusysis, kuriuo pasitiki. - Ieško bendraamžių draugijos. - Siekia veikti savarankiškai, tikisi savo iniciatyvų palaikymo, pagyrimo. - Mėgdžioja suaugusiųjų veiksmus, žodžius, intonacijas, juos savaip pertvarko žaidime. - Trumpam įsitraukia į bendrą žaidimą, pakaitomis su kitu vaiku naudojami tuo pačiu žaislu. - Pradedą suprasti, kuris daiktas yra jo, kuris kito, o kuriuo naudojama bendrai.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Domisi savo ir kitų vaikų savyjauta, pastebi, kai kitas jaučiasi blogai, ir bando paguosti ar padėti. - Supranta, kad bendravimas su draugais, pagalba vienas kitam prisideda prie gerovės ir geros emocinės sveikatos. - Mokosi mandagiai bendrauti su suaugusiaisiais ir vaikais, kreiptis pagalbos prireikus. - Noriai dalyvauja bendrose veiklose, laikosi susitarimų ir žaidimo taisyklių. - Mokosi spręsti nedidelius nesutarimus su draugais, ieškoti kompromisų. - Supranta, kad pagarbus elgesys su kitais ir dalijimasis prisideda prie draugiškos atmosferos

Ugdymo srities turinio aspektai: Santykiai su suaugusiaisiais ir vaikais	
Vertybinių nuostatų	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. Pasitiki savimi ir savo gebėjimais. Gerbia save ir kitus. Jaučia atsakomybę už savo elgesį ir sprendimus.
Esminiai gebėjimai	- Pasitiki mokytojais, juos gerbia, jaučiasi saugiai tiek kasdienėje, tiek neįprastoje aplinkoje.

	- Mokosi iš suaugusiųjų, drąsiai dalijasi savo mintimis. - Aiškinasi, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. - Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, draugauja bent su vienu vaiku. - Supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Drąsiai išbando ką nors nauja, ramiai stebi nepažįstamus žmones, kai šalia yra suaugusysis, kuriuo pasitiki. - Ieško bendraamžių draugijos. - Siekia veikti savarankiškai, tikisi savo iniciatyvų palaikymo, pagyrimo. - Mėgdžioja suaugusiųjų veiksmus, žodžius, intonacijas, juos savaip pertvarko žaidime. - Trumpam įsitraukia į bendrą žaidimą, pakaitomis su kitu vaiku naudojami tuo pačiu žaislu. - Pradedą suprasti, kuris daiktas yra jo, kuris kito, o kuriuo naudojama bendrai.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Domisi savo ir kitų vaikų savyjomis, pastebi, kai kitas jaučiasi blogai, ir bando paguosti ar padėti. - Supranta, kad bendravimas su draugais, pagalba vienas kitam prisideda prie gerovės ir geros emocinės sveikatos. - Mokosi mandagiai bendrauti su suaugusiaisiais ir vaikais, kreiptis pagalbos prireikus. - Noriai dalyvauja bendrose veiklose, laikosi susitarimų ir žaidimo taisyklių. - Mokosi spręsti nedidelius nesutarimus su draugais, ieškoti kompromisų. - Supranta, kad pagarbus elgesys su kitais ir dalijimasis prisideda prie draugiškos atmosferos.
Ugdymosi kontekstai, pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai: Ugdymosi kontekstai: Ugdymas vyksta natūraliose ir vaikui artimose situacijose (žaidimuose, kasdienėse veiklose, socialinėse sąveikose su bendraamžiais ir suaugusiaisiais). Skatinama saugi, draugiška ir įtraukianti aplinka, kurioje vaikas jaučiasi priimtas, gerbiamas ir gali laisvai reikšti savo jausmus bei mintis. Kuriamos situacijos, kurios skatina vaikų saviraišką, bendradarbiavimą ir atsakomybę už savo veiksmus. Pritaikomos aplinkos ir priemonės, kurios padeda vaikui patirti sėkmę ir ugdyti pasitikėjimą savimi. Veiklos diferencijuojamos atsižvelgiant į vaikų amžių, poreikius ir gebėjimus. Pedagogo vaidmuo: Kuria saugią, palaikančią ir emociškai palankią aplinką, skatinančią vaiko pasitikėjimą savimi ir kitais.	

Skatina vaikų saviraišką, įgalina juos dalintis mintimis ir patirtimis.
 Stebi vaikų tarpusavio santykius, padeda spręsti konfliktines situacijas, moko empatijos ir pagarbaus elgesio.
 Suteikia individualų dėmesį, atsižvelgia į kiekvieno vaiko poreikius, gebėjimus ir emocinę būseną.
 Skatina bendradarbiavimą tarp vaikų, ugdo jų gebėjimą veikti komandoje ir padėti vieni kitiems.
 Veikia kaip pavyzdys ir vadovas, padedantis vaikui pažinti save, kitus ir ugdyti bendravimo įgūdžius.
 Skatina vaiką tyrinėti, kelti klausimus ir reflektuoti savo patirtį.
 Kuria situacijas, kuriose vaikas gali mokytis tinkamai išreikšti emocijas.
 Padeda vaikui atpažinti ir įvardyti savo bei kitų emocijas.
 Skatina vaiko savarankiškumą, suteikia laisvės rinktis ir prisiimti atsakomybę už savo veiksmus.
 Stebi ir vertina vaikų pažangą, teikia grįžtamąjį ryšį.

Strategijos:

Pozityviosios elgesio skatinimo strategijos – vaikų pastangos ir pasiekimai vertinami bei skatinami teigiamais atsiliepimais ir paskatinimais.
 Individualizuotas ugdymas – pritaikomi metodai ir užduotys pagal kiekvieno vaiko gebėjimus, poreikius ir interesus.
 Emocinio intelekto ugdymas – per kasdienes situacijas, pasitelkiant žaidimus, diskusijas, istorijas.
 Patirtinis ugdymas – vaikui sudaromos galimybės patirti įvairias emocijas, spręsti problemas, priimti sprendimus.
 Įtraukusis ugdymas – užtikrinama, kad kiekvienas vaikas jaustųsi vertinamas ir turėtų galimybę aktyviai dalyvauti veiklose.

Metodai:

Žaidimai ir vaidmenų žaidimai – skirti emocijų atpažinimui ir raiškai ugdyti.
 Pasakojimai, pasakos ir diskusijos – skatina vaikų empatiją, savistabą ir bendruomeniškumą.
 Praktiniai užsiėmimai – pavyzdžiui, kūrybinės dirbtuvės, kuriose vaikai gali išreikšti savo emocijas.
 Bendradarbiavimo veiklos – skatina vaikus dalintis, padėti vieni kitiems, mokytis kartu.
 Vaiko stebėjimas ir refleksija – pedagogas stebi vaiką, analizuoja jo elgesį ir teikia tinkamą grįžtamąjį ryšį.

Būdai:

Sensorinis mokymasis – ugdymas pasitelkiant pojūčius (lytėjimą, klausą, kvapus, skonį).
 Žaidybinimas – ugdymo procesas organizuojamas per žaidimus.
 Tiesioginė patirtis – ugdymas per realias, kasdienes situacijas.
 Imitacija – vaikų mokymasis stebint ir kartojant suaugusiųjų ar bendraamžių elgesį.
 Kūrybinė raiška – saviraiška per meną, judesį, muziką, teatrą.
 Socialinis mokymasis – ugdymas per grupines veiklas, bendradarbiavimą ir dalijimąsi patirtimi.
 Problemų sprendimas – vaikams suteikiamos galimybės savarankiškai ieškoti sprendimų įvairiose situacijose.
 Eksperimentavimas – bandymai, tyrimai ir atradimai, skatinantys mokymosi džiaugsmą.
 Kontekstinis mokymasis – siejama su realiomis gyvenimiškomis situacijomis, leidžiant vaikui suprasti mokymosi prasmę.

Ugdymo(si) sritis „Aš kalbu pasaulyje“

Srities tikslas yra padėti vaikams suprasti ir naudoti kalbą kaip įrankį savo mintims, jausmams ir patirčiai išreikšti, taip pat skatinti kalbinių įgūdžių vystymąsi per įvairias veiklas.

Sritis yra svarbi, nes ji padeda vaikams tapti aktyviais, kūrybiškais ir pasitikinčiais savo gebėjimu bendrauti ir išreikšti savo mintis ir emocijas kalbos priemonėmis.

Ugdymo sritis: Kalbų supratimas	
Vertybinė nuostata	Domisi žodiniiais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą.
Esminiai gebėjimai	- Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 3 žingsnio pasiekimų)	- Trumpam susikaupia klausydamas; - Supranta ir reaguoja veiksmų ir ypatybių pavadinimus; - Supranta 3–4 žodžių sakinius; - Greitai mokosi naujų žodžių; - Reaguoja į išgirstus ritmo darinius, intonavimą; - Supranta kūno kalbą, mimiką, dažnai naudojamų gestų, simbolių paveikslėlių, ženklų prasmę; - Skiria paveikslėlius nuo teksto; - Klausia, kas parašyta arba prašo paskaityti; - Geba sieti paveikslėliuose vaizduojamus objektus su konkrečiais aplinkos daiktais - Stengiasi išklausyti trumpus skaitomus, pasakojamus ar dainuojamus tekstus; - Girdėto kūrinio prasmę atskleidžia vaidindamas, žaisdamas ar pasakydamas keletą žodžių.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)	- Klausosi draugų ir savo kalbos įrašų; - Supranta pajuokavimus, dviprasmybes, erzinimus, dažnai girdimus frazeologizmus, humoro elementus; - Pradedą suprasti kai kurių žodžių ar frazių perkeltinę reikšmę; - Supranta keletą artimiausioje aplinkoje vartojamų kitos kalbos žodžius; - Supranta, kad raštas yra sistema, turinti taisykles; - Domisi įvairiais rašytiniais tekštais; - Supranta jam skaitomų sudėtingesnių tekstų turinį, įvykių eigą, numato, kas tekste galėtų įvykti toliau;

Ugdymo sritis: Kalbinė raiška	
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.
Esminiai gebėjimai	- Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis;

	- Įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja; - Pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas; - Kopijuoja aplinkoje matomus žodžius; - Parašo savo vardą;
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Kalba 2–3 žodžių vientisiniais sakiniais; - Kalba ir klausinėja apie tai, ką mato ir girdi; - Atsako į paprastus klausimus; - Vartoja kelias dažniausias mandagumo frazes; - Domisi laidomis, animaciniais filmais vaikams, skatinamas kalba apie juos; - Suaugusiojo padedamas kartoja girdėtus eiliuotų tekstų ar dainų fragmentus; - Stebi ir mėgdžioja rašančius suaugusiuosius: imituoja, brauko, keverzoja, piešinėja, palikdamas ženklus.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Išsako savo patirtį, norus, svajones, pasiūlymus, svarstymus, aiškinasi, diskutuoja; - Vartoja mandagumo ir vaizdingus žodžius; - Klausinėja apie tai, ką išgirdo, matė, pajautė, sužinojo, sprendžia problemas. - Kuria, pasakoja istorijas pagal paveikslėlių seką, nuosekliai paminėdamas pagrindinius įvykius; - Atpasakoja girdėtas istorijas, pritaiko girdėtų siužetų fragmentus žaidimų scenarijuose, meninėje veikloje; - Kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo savo vardą, kelis žodžius.
Ugdymosi kontekstai, pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai: Ugdymo kontekstai: Kalbų įvairovės. Kultūrinių dialogų. Pedagogo vaidmuo: Organizuoja įvairias kalbines ir žaidybines situacijas, kurios skatina vaikų kalbinę raišką ir tarpusavio bendravimą. Sudaro palankias sąlygas kūrybiniams dialogams, kurių metu ugdoma vaizduotė, skatinamas spontaniškas kalbėjimas. Kalbiniai gebėjimai ugdomi visos dienos metu bendraujant su vaiku, žaidybinių veiklų metu ar sprendžiant įvairias iškilusias situacijas. Mokytojas sudaro palankią aplinką vaikų ir kitų bendruomenės narių bendravimui, skatina vaikus pasitikėti savimi, bendraujant su kitais, reikšti jausmus, mintis, ketinimus žodžiais. Pedagogas grupėse įrengia bibliotekėles, skaitymo ir ramybės kampelius. Sudaro galimybes vaikams naudotis skaitmeniniu turiniu, padedančiu pažinti rašto simbolius; Mokytojas planuoja išvykas į biblioteką, skatina dalyvavimą projektinėse veiklose, gilinant supratimą apie skirtingas pasaulio šalis. Ugdymo strategijos: Kalbinė įvairovė.	

Tarpkultūrinė komunikacija. Patirtinis mokymasis. Ugdymo(si) būdai/metodai: Dialogai ir pokalbiai. Interaktyvūs žaidimai. Pasakojimų kūrimas. Dainos ir eilėraščiai. Supažindinimas su kitomis kultūromis. Vaidybiniai ir ritminiai pratimai. IKT naudojimas.

Ugdymo(si) sritis „KURIU IR IŠREIŠKIU“

Sritis skirta vaikų kūrybiškumui ir saviraiškai ugdyti.

Sritis svarbi, nes skatina vaikų kūrybiškumą ir saviraišką, ugdo emocinę, socialinę, kalbinę ir motorinę raidą. Tai padeda vaikams atrasti ir išreikšti save įvairiais būdais, skatindamą jų asmeninį ir intelektualinį augimą.

Ugdymo sritis: Estetinis suvokimas	
Vertybinė nuostata	Domisi, gėrissi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.
Esminiai gebėjimai	- Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai (<i>siekiame 3 žingsnio pasiekimų</i>)	- Emocingai reaguoja girdėdamas garsų, intonacijų sąskambį, stebėdamas savo ir kitų piešinius, paveikslus, šokių judesius, gamtos objektus bei reiškinius; - Turi savo nuomonę (patinka, nepatinka) apie savo ir kitų kūrybą bei aplinką; - Džiaugiasi, rodo, ką nors sako kitiems apie savo kūrybą;
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai (<i>siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų</i>)	- Įgyvendindamas naujas kūrybines idėjas nebijo eksperimentuoti, laužyti taisykles ir normas, žaismingai stulbinti; - Atpažįsta meno paskirtis ir kontekstus, patirtus meno kūrinius susieja su savo asmenine raiška; - Vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą pasakydamas vieną kitą argumentą;

Ugdymo sritis: Meninė raiška	
Vertybinė nuostata	Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą.
Esminiai gebėjimai	- Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas; - Spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau

	įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis; - Atpažįsta savo meninius pomėgius; - Vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti;
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Žaisdamas tyrinėja ant skirtingų paviršių paliktus pėdsakus ar išgautus vaizdus, mėgaujasi skirtingais potyriais; - Kuria statinius, lipdinius, keverzones ar „galvakojus“; - Grafinius ir erdvinius kūrinius palydi garsais, veiksmais, sava kalba; - Vienas ir kartu su kitais dainuoja nesudėtingas daineles, jų tekstą interpretuoja kūno judesiais; - Įvardija arba parodo, kad supranta kai kuriuos muzikos kontrastus; - Tyrinėja ir atranda naujų judesių bei jų derinimo būdų; - Judėdamas tyrinėja savo ir kitų vaikų asmenines erdves.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis, skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis; - Turi išankstinį kūrybinį sumanymą, nuosekliai bando jį įgyvendinti; - Įgyvendindamas įvairias idėjas dažniausiai tikslingai pasirenka dailės priemones ir technikas. - Pateikia savo muzikinę kūrybą grafiniais ženklais arba naudodamas skaitmenines programas. - Kuria garsinius fonus ir perkusinius akompanimentus. - Siūlo naujus šokio raiškos būdus, eksperimentuoja, kaip judesiais galima pavaizduoti įvairias emocijas ir nuotaikas, charakteringus veikėjų judesius.

Ugdymo sritis: Kūrybiškumas	
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.
Esminiai gebėjimai	- Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas; - Randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais;

1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus menamus veikėjo veiksmus; - Rodo susidomėjimą kitų kūryba ir norą veikti kartu su kitais; - Pakartotinai sugrįžta prie dominančių raiškos būdų tyrinėjimo;
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Domisi, fantazuoja, užduoda klausimus apie kūrybinę veiklą, išbando įvairias naujas kūrybos priemones, būdus, sritis; - Savo kūryboje atkartoja pastebėtus kitų kūrybos elementus; - Numato, kaip ir kokiomis priemonėmis sieks kūrybinio rezultato; - Dalinasi savo kūryba artimoje aplinkoje, pasakoja apie kūrybos procesą, paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, pasako, kam skirti jo paties ir kitų žmonių kūrybos rezultatai.
Ugdymosi kontekstai, pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai: Ugdymo kontekstai: Universalus dizaino mokymuisi. Judraus patirtinio ugdymosi. Kūrybinių dialogų. Pedagogo vaidmuo: Pedagogas – vaikų veiklos koordinatorius, vaiko ugdymo(si) situacijų moderatorius, patarėjas, draugas, stebėtojas. Pedagogas padeda suprasti, praplėsti ir pagilinti vaiko mokymą(si), sustiprinant įgyjamas patirtis. Sudaro sąlygas vaikams klausytis, vokalinės ir instrumentinės muzikos įrašų, gyvos muzikos. Meninio ugdymo mokytojas gyvai pristato muzikinius instrumentus, kuriuos būtų galima paliesti, tyrinėti, išbandyti. Mokoma susikaupimo, dėmesio koncentravimo klausantis atliekamų kūrinių, skatinama vaikus išsakyti savo nuomonę po instrumento pristatymo, matyto koncerto, muzikinio spektaklio, pramogos ar vakaronės. Nuolatos palaikomas kontaktas su vaikais, jie skatinami kalbėti, atsakyti į klausimus, apibūdinti savo veiklą, išsakyti savo nuomonę, analizuoti, kritiškai mąstyti. Ugdymo strategijos: Kalbinio ir kūrybinio ugdymo skatinimas. Žaidimų ir kūrybinės veiklos integravimas. Emocijų išraiškos ugdymas. Socialinių įgūdžių ugdymas. Ugdymo(si) būdai/metodai: Simbolinis žaidimas. Vaidybos ir teatro žaidimai. Piešimas ir tapymas. Dainos ir eilėraščiai. Judesio ir teatro metodai. Kūrybiniai žaidimai.	

Ugdymo(si) sritis „TYRINĖJŲ IR PAŽISTŲ APLINKĄ“

Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti daiktinės ir gamtinės aplinkos pažinimą, matematinę mąstymą, skaitmeninį sumanumą, kalbų supratimą, tyrinėjimą, problemų sprendimą, mokėjimą

mokytis. Ugdymo(si) veiklos skatina žaidimo, kūrybiškumo, emocijų suvokimo ir raiškos gebėjimus.

Ugdymo srities turinio aspektai: Aplinkos pažinimas	
Vertybinė nuostata	Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.
Esminiai gebėjimai	- Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius. - Apibudina save, savo gyvenamąją vietą, šeimą. - Apibudina gyvosios ir negyvosios gamtos objektus. - Domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 3 žingsnio pasiekimų)	- Veido išraiška, mimika, gestais, garsais reaguoja į artimiausioje aplinkoje esančius žmones ir daiktus. - Emocijomis reaguoja į gamtos objektus ir žmogaus sukurtus daiktus bei reiškinius (garsus, vaizdus, skonius). - Stebi ir atpažįsta artimiausią savo aplinką, orientuojasi namų ir grupės aplinkoje. - Žino kai kurių buitinių (šukos, šaukštas) ir kultūrinių (būgnai, knyga) daiktų paskirtį ir jais naudojami. - Pažįsta ir pavadina kai kuriuos gyvūnus, augalus ir gamtos reiškinius (lietus, vėjas).
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)	- Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus ir vietas. - Pasako miesto (kaimo), kuriame gyvena, pavadinimą. - Įvardija paros dalis, sieja jas su savo gyvenimo ritmu. - Pasako metų laikų pavadinimus, samprotauja, kas būdinga metų laikams. - Stengiasi saugoti socialinės, kultūrinės ir gamtinės aplinkos objektus. Bando rūšiuoti atliekas, tausoti medžiagas, išteklius (išjungia šviesą). - Vaizduoja, pasakoja apie savo šeimą, jos buitį, tradicijas, domisi, kuo tos tradicijos skiriasi nuo kai kurių kitų kultūrų. - Pradedą suvokti praeitį, dabartį, ateitį: pasako, ką veikė vakar, ką veikia šiandien, ką veiks rytoj. - Paaiškina, kaip daržoves, vaisius ir kitas gamtos gėrybes vartoti maistui. - Eilės tvarka išvardija metų laikus. - Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą.

	- Skiria ir pavadina suaugusių šeimos narių ir kitas dominančias profesijas. - Pradedą jausti prieraišumą artimiausiai socialinei, kultūrinei ir gamtinei aplinkai, išreikšdamas jį veikloje ir kūryboje.

Ugdymo srities turinio aspektai: Matematinis mąstymas	
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais.
Esminiai gebėjimai	- Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus. - Geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, seką, vietą ir judėjimo kryptį.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 3 žingsnio pasiekimų)	- Sugriebia daiktą, jį meta (paleidžia), siekia kito daikto, naudoja kūno kalbą (gestus, mimiką) - Supranta, kad žodžiai „vienas“, „du“, „trys“ siejami su atitinkamu daiktų kiekiu. - Mažesnius objektus įdeda į didesnius, surikiuoja du tris daiktus pagal ilgumą ar stambumą į vieną eilę. - Daugeliu atvejų suranda tokios pačios formos, dydžio ar spalvos objektą, supranta, ką reiškia „toks pat“, „kitoks“. - Tapatina, atrenka kelis daiktus (jų vaizdus) pagal spalvą, formą, dydį.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)	- Skaičiuoja daiktus, jų kiekį susieja su skaičiumi. - Atrenka vienodo ilgio, aukščio, pločio, tūrio daiktus. - Atranda dviejų pasikartojančių elementų grupę sekoje, sukuria tokio paties modelio seką iš kitų elementų. - Atpažįsta skritulį, kvadratą, trikampį, kubą, rutulį, bando šias figūras apibūdinti, palyginti. - Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 10, juos parašo skaitmenimis. - Nukopijuoja, pratęsia, sukuria seką iš dviejų pasikartojančių elementų.

Ugdymo srities turinio aspektai: Skaitmeninis sumanumas	
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.
Esminiai gebėjimai	- Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones. - Kuria elementarų skaitmeninį turinį.

	- Sudaro kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Stebi išmaniųjų žaislų judėjimą. - Žaisdamas pradeda paeiliui atlikti dviejų veiksmų sekas (pvz., trepsėti ir ploti) - Parodo kasdienių darbų ir veiklų atlikimo žingsnių eiliškumą. - Pradeda laikytis daiktų paprasčiausių saugaus naudojimo taisyklių.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Komentuoja įvairiomis formomis (vaizdo, garso įrašai, animacijos) pateikiamą informaciją. - Pradeda naudoti paprastas programėles piešimui, garsui, vaizdui įrašyti ir paleisti. - Mokytojo padedamas naudoja įvairias technologijas (fotografavimą, skaitmeninį piešimą, garso įrašų darymą) skaitmeniniam turiniui kurti. - Dėlioja vaizdiniais simboliais ar objektais pateiktas komandas. - Išbando užrašytas veiksmų sekas žaidybinėje programavimo aplinkoje. - Domisi kitų ir dalinasi savo sukurtu skaitmeniniu turiniu. - Pradeda suprasti, kaip valdomi robotai, išbandydamas sudarytą paprastą programą atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmų seką.

Ugdymo srities turinio aspektai: Kalbų supratimas	
Vertybinių nuostatų	Domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą.
Esminiai gebėjimai	- Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Reaguoja į žodinį ir nežodinį bendravimą. - Palaiko akių kontaktą. - Palankiai reaguoja į knygelių skaitymą (vartymą). - Supranta ir reaguoja į artimiausios aplinkos daiktų pavadinimus, - Reaguoja į žodžių skambesį ir pasikartojamumą, garsus, spalvas, formas, dydžius, judesius. - Pradeda atpažinti mėgstamas knygeles, pats varto ir žiūrinėja. - Įsitraukia į žaidimus.

	- Reaguoja į išgirstus ritmo darinius, intonavimą, supranta kūno kalbą, mimiką, dažnai naudojamų gestų, simbolių paveikslėlių, ženklų prasmę. - Stengiasi išklausyti trumpus skaitomus, pasakojamus ar dainuojamus tekstus.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Išklauso, supranta ir reaguoja į tai, ką jam sako. - Supranta tą pačią mintį, idėją, jausmą, išreikštą skirtingais būdais: vaizdiniu arba garso kūrinium, kūno kalba, žodine ir simboliškai raiška. - Domisi rašytinės kalbos elementais ir atkreipia dėmesį į juos savo aplinkoje. - Klausosi tiesiogiai atliekamų ir įrašytų, skaitomų, pasakojamų, deklamuojamų ir dainuojamų kūrinių. - Supranta sudėtinius kelių dėmenų sakinius, ilgesnių dialogų ar monologų turinį. - Atpažįsta savo vardo ir kitas asmeniškai aktualias raides. - supranta, kad garsai ir raidės sudaro žodį. - supranta jam skaitomų sudėtingesnių tekstų turinį, įvykių eigą, numato, kas tekste galėtų įvykti toliau.
Ugdymo srities turinio aspektai: Tyrinėjimas	
Vertybinė nuostata	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja.
Esminiai gebėjimai	- Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką. - Įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą). - Samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.
1,5–3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Reaguoja į tai, kas vyksta aplinkui; siekia, ropoja, eina link sudominusių daiktų ar reiškinių. - Tyrinėja savo kūną ir jo galimybes, skirtingas medžiagų faktūras, išbando žaislus ir daiktus. - Fantazuoja ir eksperimentuoja su gamtine medžiaga, formomis, dydžiais, kiekiais, spalvomis, judesiu, mimika, garsais ir intonacija. - Pamėgdžiodamas suaugusįjį ilgesnį laiką įsitraukia į tyrinėjimo veiklas.
4–6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Kelia klausimus, spėlioja, padedamas numato tiriamosios veiklos eigą, rezultatus.

	- Padedamas pasirenka eksperimentavimui reikalingas priemones ir medžiagas. - Pasako, ką veikė, ką atrado. - Atskleidžia savo interesus, tikslingai keldamas klausimus apie gyvosios ir negyvosios gamtos bei žmogaus sukurtus objektus, reiškinius, jų požymius. - Paaiškina, kad tyrinėjant su daiktais, medžiagomis, augalais, gyvūnais reikia elgtis atsargiai. - Savo stebinius palygina su kitų stebiniais, kartais susieja skirtingus pastebėjimus. - Tyrinėja, kaip auga augalai ir gyvūnai, kaip auga ir keičiasi jis pats. - Samprotauja apie tai, ką pajuto, patyrė, atrado, sužinojo.

Ugdymo srities turinio aspektai: Problemų sprendimas	
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas.
Esminiai gebėjimai	- Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį. - Savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų. - Įvertina priimtų sprendimų pasekmes.
1,5-3 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 3 žingsnio pasiekimų)	- Balsu, mimika, gestais parodo, jei kažkas vyksta ne taip. - Pritaiko jau žinomus veikimo būdus. - Stebi savo taikomų veiksmų pasekmes ir pasirenka tinkamus veiksmus problemai išspręsti. - Atsižvelgia į ankstesnę patirtį ir taiso, tobulina sprendimą.
4-6 metų vaikų numatomi pasiekimai (siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)	- Bando apibūdinti problemą. - Nori problemą įveikti, išbando paties taikytus, stebėtus ar naujai sugalvotus veikimo būdus. - Nepasisiekus veiklos nemeta, o pradeda veikti iš naujo arba ją keičia. - Spręsdamas problemą samprotauja, kas pavyko (nepavyko), ką galima daryti toliau ar kitaip.
Ugdymo srities turinio aspektai: Mokėjimas mokytis	
Vertybinė nuostata	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.
Esminiai gebėjimai	- Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas.

	- Aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.
1,5-3 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 3 žingsnio pasiekimų)</i>	- Parodo susidomėjimą aplinka, nukreipdamas žvilgsnį, suklusdamas, lytėdamas. - Kartoja spontaniškai pasiektą rezultatą. - Ieško naujų išpūdžių, aktyviai domisi aplinkos objektais. - Pasirenka mėgstamą žaislą, meno kūrinį, stengiasi atlikti patinkančią pasirinktą veiklą. - Atidžiai stebi, bando, aiškinasi, klausinėja, kaip kažkas veikia, vyksta.
4-6 metų vaikų numatomi pasiekimai <i>(siekiame 5/6 žingsnio pasiekimų)</i>	- Susidomėjęs stebi, įsitraukia į bendras veiklas su kitais vaikais, dalinasi tuo, kas sudomino. - Pradedą numatyti ir pasirinkti priemones bei medžiagas, reikalingas veiklai įgyvendinti. - Komentuoja atliekamą veiklą, pasako, ką jau atliko, ką darys toliau. - Kai domina tema, ieško galimybių sužinoti daugiau ir patenkinti savo smalsumą. - Išlieka pozityviai nusiteikęs siekti numatyto tikslo nepaisant išskylančių sunkumų. - Pasako, parodo, kaip veikė, mokėsi, kaip įveikė iššūkius, planuoja, ką darys toliau. - Stebi savo veiklos procesą, jį koreguoja, išbandydamas įvairius veikimo būdus ir kylančias idėjas, kol pasiekia tikslą. - Noriai dalinasi patirtimi apie veiklos procesą ir rezultatą.
Ugdymosi kontekstai, pedagogo vaidmuo, strategijos, metodai, būdai; Ugdymosi aplinka: Ugdymasis vyksta vaikui natūraliose, įvairiapusį pažinimą skatinančiose aplinkose; grupėje, lauke, gamtoje, ekskursijose ar išvykose. Aplinka organizuojama taip, kad skatintų vaiko savarankiškumą, smalsumą, tyrinėjimą ir eksperimentavimą ir kad vaikas jaustųsi saugus. Vaikai tyrinėja realų pasaulį pasitelkdami pojūčius, stebėjimus, klausimus ir praktinę veiklą. Pedagogo vaidmuo: Pedagogas – vaikų tyrinėjimo proceso organizatorius, stebėtojas, įkvėpėjas ir pagalbininkas. Kuria sąlygas aktyviam vaiko dalyvavimui, skatina savarankišką mąstymą, gebėjimą kelti klausimus, ieškoti atsakymų ir reflektuoti patirtį. Skatina vaikų domėjimąsi aplinkos objektais ir reiškiniiais, pasitelkdamas įvairius metodus, kaip stebėjimas, eksperimentavimas, skaitmeninės technologijos ir kūrybinės veiklos. Pedagogas užtikrina, kad ugdymo(si) veiklose būtų subalansuotas vaikų savarankiškas žaidimas ir struktūruota veikla pagal taisykles ir vaikų amžių. Mokytojo vaidmuo yra palaikyti vaikų pastangas aiškinti savo veiksmus, rasti argumentus ir lanksčiai taikyti įgytą patirtį naujose situacijose.	

Strategijos:

Strategijos apima personalizuotą, savivaldų, dialogišką, judrų, tyrinėjantį, kūrybinį ir reflektuojantį ugdymą(si). Tai skatina vaikus patirti ir suprasti aplinką visais pojūčiais, gilinti supratimą ir plėtoti gebėjimus per patyriminį mokymąsi, žaidimą, skatinimą, klausimų ir problemų kėlimą, bendradarbiavimą su bendraamžiais ir suaugusiais, ugdymą lauke, eksperimentavimą, kodavimą, per refleksiją.

Metodai:

Demonstravimas ir modeliavimas.

Interaktyvūs žaidimai ir užduotys.

Individuali ir grupinė veikla.

Veiklos įvairiose aplinkose (salėje, lauke, gamtoje).

Būdai:

Stebėjimai gamtoje (vaikai stebi orą, augalus, metų laikų pokyčius).

Eksperimentai ir bandymai (su vandeniu, smėliu, šviesa, spalvomis).

Žygiai ir išvykos (ėjimas į parką, mišką, ūkį ar muziejų).

Sensoriniai žaidimai (smėliu, moliu, pupelėmis, vandeniu).

Tyrinėjimas per meninę veiklą (lapų spaudai, koliažai iš akmenukų, šakelių).

Probleminės situacijos sprendimas (kodėl?, Kas atsitiktų, jei...?).

Sezoniniai projektai (Pavasario ženklai, gyvūnai žiemą).

Kodavimas, programavimas (Bee-Bot, robotukai, paveikslų-schemų užduotis).

Knygų ir vaizdo medžiagos naudojimas (knygos, filmukai).

V SKYRIUS

VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

Vaiko ugdymosi pažangos vertinimas tai nuolatinis informacijos rinkimas bei kaupimas apie ugdomų vaiko galių pasiekimus visose veiklos srityse, duomenų analizavimas bei maksimalių vaiko potencinių galimybių numatymas. Tai šiuolaikinio kokybiško ugdymo esmė, padedanti plačiau išvelgti ugdymo perspektyvas, pasirenkant patraukliausius individualiuosius tikslus, uždavinius, turinį bei technologijas ne tik įprastos raidos vaikams, bet ir specialiųjų ugdymo(si) poreikių bei ypatingų gabumų vaikams.

Vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimu siekiama:

- pažinti kiekvieną vaiką, atpažinti jo pasiekimus įvairiose ugdymo(si) srityse, stebėti, ko ir kaip vaikas mokosi, ko išmoko;
- padėti vaikui sėkmingai augti, tobulėti, pastebėti konkrečius jo ypatumus ir nustatyti papildomų švietimo pagalbos paslaugų poreikį, kurių negali suteikti tėvai (globėjai);
- teikti informaciją apie vaiko daromą pažangą ir pasiekimus tėvams (globėjams), kitiems specialistams, įstaigos administracijai;
- tikslingai planuoti ugdymą, panaudojant informaciją apie vaiko pasiekimus;
- nustatyti, ar vaikų ugdymo organizavimas yra veiksmingas, priimti pagrįstus sprendimus ugdymui tobulinti.

Vaiko pasiekimai vertinami pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašo 18 pasiekimų sričių arba pritaikytoje programoje, atsižvelgiant į nustatytus vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius. Vertinami vaiko pasiekimai ir jo daroma pažanga, lyginant ankstesnius vaiko pasiekimus su dabartiniais. Ugdymo(si) pasiekimų ir pažangos vertinimas grindžiamas individualizavimo principu, t. y. kiekvieno vaiko pasiekimai vertinami atskirai, nelyginant su kitais. Vertinama ne tik vaiko įgyta patirtis, jo žinios, vertinami ir jo gebėjimai bei išsiugdytos vertybinės nuostatos (vaiko įgytos kompetencijos).

Ugdymo pasiekimų vertinimo metodika.

Vaiko nuolatinis ugdymosi pažangos stebėjimas, dokumentavimas ir analizė, siekiant užtikrinti aukštą ugdymo kokybę ir vaiko individualių poreikių tenkinimą, atliekamas laikantis individualizavimo (kiekvieno vaiko pasiekimai vertinami individualiai), nuoseklumo (vertinimas

atliekamas nuosekliai, siekiant stebėti ilgalaikę vaiko pažangą ir vystymąsi įvairiose srityse) ir bendradarbiavimo (vertinimo procesas apima mokytojų, vaikų tėvų (globėjų) ir pačių vaikų dalyvavimą) principais.

Ugdymo(si) pasiekimų vertinimas vyksta šiais etapais:

- Pradinis vertinimas.
- Atliekamas pradinis vertinimas, kai vaikas pradeda lankyti lopšelių-darželį (ankstyvojo amžiaus vaikų vertinimas atliekamas vėliau, įvykus adaptacijos laikotarpiui ir išugdžius vaikų savarankiškumą bei pagrindinius socialinius įgūdžius).
  - Stebima vaiko pradinė adaptacija, įgūdžiai, gebėjimai ir poreikiai.
  - Nuolatinis stebėjimas ir dokumentavimas.
  - Mokytojai nuolat taiko pagrindinius pažangos ir pasiekimų vertinimo metodus (stebėjimą, vaiko veiklų, darbelių analizę, pokalbį su vaiku, vaiko pasakojimą, diskusiją, individualias užduotis ir kt.), fiksuoja svarbius momentus, pažangą ir sunkumus, su kuriais susiduria vaikas. Stebėjimui naudojami įvairūs metodai (nuotraukos, garso ar vaizdo įrašai, keliami į e. dienyą „Mūsų darželis“ ir kaupiami vaiko aplanke).
  - Analizuojami vaiko kūrybinių darbų, projektų ir kitos veiklos rezultatai. Fiksuojami pasiekimai, pažanga ir ugdymosi poreikiai.
  - Pasiekimų įvertinimas.
  - Atliekamas I-ojo ir II-ojo pusmečio vertinimas du kartus per metus: rugsėjį–spalį ir gegužę–birželį.
    - Apibendrinami vaiko pasiekimai ir pažanga. Duomenys suvedami e. dienyne.
    - Vaikų pasiekimų įvertinimas pateikiamos aprašomuoju būdu – trumpais komentarais, nusakančiais, kokios yra vaiko stiprybės, kas jau pasiekta, ką reikia tobulinti. Vaikui užbaigus ikimokyklinio ugdymo programą ir tęsiant mokytis priešmokyklinio ugdymo programą, informacija apie vaiko pasiekimus perduodama priešmokyklinio ugdymo grupės mokytojui.
    - Vaiko pasiekimai individualiai aptariami su tėvais (globėjais).
    - Jei yra poreikis, į aptarimą įtraukiami Vaiko gerovės komisijos atstovai, kiti specialistai, administracijos atstovai.
    - Tolesnis planavimas.
    - Sukaupta informacija naudojama tikslingam veiklos planavimui, bendradarbiavimui su tėvais (globėjais), sklandžiam perėjimui ugdytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų kompetencijų dermė: suderintos jas sudarančių pasiekimų grupės, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas.

PRITARTA

Vilniaus r. Mickūnų vaikų lopšelio-darželio tarybos
2025 m. balandžio 22 d. posėdžio protokoliniu nutarimu
(Protokolas Nr. TP- 2)